

udvalg. Efter bestemmelsen skal grundlaget for fastlæggelsen af indholdet imidlertid så vidt muligt yderligere hvile på et analyse- og prognosearbejde vedrørende kvalifikationsbehov. Der sigtes herved til den type undersøgelser af kvalifikationsbehovene, som er velkendt fra flere uddannelsesområder, således jern- og metalområdet, elektrikerområdet og det grafiske område.

Til stk. 3

Hver uddannelse indeholder et speciale, der kan ligge både inden for skoleundervisningen og praktiskuddannelsen, jf. i øvrigt bemærkningerne til §§ 24 og 26.

A. Skoleundervisningen

Til § 22

Bestemmelsen angiver *indholdet af skoleundervisningen*.

Det fremhæves, at skoleundervisningen *under hele uddannelsesforløbet* på en helhedsorienteret måde skal omfatte *både praktisk og teoretisk undervisning*.

Bestemmelsen indeholder ikke nogen direkte angivelse af, hvilke fag undervisningen skal omfatte, men en bestemmelse af undervisningsindholdet ved formålsangivelse: "fornødne generelle og specielle kvalifikationer, herunder (. . .) (nr. 1-4)."

Udtrykket "*generelle kvalifikationer*" dækker dels kvalifikationer, som er nyttige også ud over det erhvervsmæssige (det vil sige i personlig og samfundsmæssig henseende), dels kvalifikationer, praktiske eller teoretiske, som er nyttige – evt. nødvendige – for en erhvervsudøvende, men som ikke er bundet til et specielt erhvervsområde. Der tænkes særligt på kvalifikationer i retning af forståelse og på en beherskelse af teknologiske metoder eller materialekundskab, som kan anvendes i flere erhvervsområder (fx kvalifikationer med hensyn til rengøringsmetoder eller regnskabsføring).

Med udtrykket "*specielle kvalifikationer*" sigtes til praktiske og/eller teoretiske kvalifikationer, der tilgodeser specielle behov af erhvervsfaglig og anden art (varierende fra fx at rengøre et arbejdsredskab, der anvendes til levedsmidler, til fx at udføre en bestemt regnskabsmæssig opgørelse, fx af hensyn til levedsmiddelkontrol).

Valget af en *formålsorienteret* – i stedet for en fagorienteret – metode for udformning af bestemmelsen i § 22, er begrundet i flere forhold. Den traditionelle sondring mellem "retningsfag" og "almene fag" er vanskelig at arbejde med, bl.a. fordi udtrykket "almene fag" kan anvendes i flere betydninger: som "al-

mendannende" fag, som "generelle" fag, eller som "fællesfag" (fag for flere elevkategorier). Hertil kommer, at en angivelse af fagdeling i lovteksten er inkonsekvent i forhold til den ønskede integration mellem fag, herunder ikke mindst mellem "retningsfag" og "almene fag".

Til grund for § 22 ligger en række pædagogiske synspunkter m.v. Erhvervsudviklingen har øget kravet til *mobilitet og omstilling*, og forringet betingelserne for at erhverve en livsvarig faglig kvalifikation, og den teknologiske udvikling vil nødvendiggøre nye former for planlægning og organisering af produktionen.

Den traditionelle deling mellem "åndens" og "håndens" arbejde, mellem det planlæggende og det udførende arbejde, mellem forskellige faggrupper såvel som mellem det producerende og det administrative (herunder finansiering, køb og afsætning, produktionskontrol m.v.) er på retur. Uddannelserne må indrettes på denne udvikling.

Det må forventes, at den teknologiske udvikling vil fortsætte, og at de hertil hørende organisationsformer tilsvarende vil ændres – også under påvirkning af medarbejdernes uddannelsesniveau og mulighed for gennem efter- og videreuddannelse at udbygge deres kvalifikationer.

For så vidt muligt at sikre, at den færdiguddannede kan være *ajour med den erhvervsmæssige, herunder den teknologiske udvikling*, må den erhvervsmæssige uddannelse udgøre et grundlag, der kan bygges videre og justeres på. Det må antages, at en uddannelse, hvor der direkte er lagt vægt på elevernes aktive tilegnelse af stoffet og på forståelsen, bredden og fordybelsen, vil tilgodese dette mål.

Det fremtidige arbejdsmarked må antages at ville forudsætte, at der opnås *brede og tværfaglige kvalifikationer*, og af hensyn til motivationen i undervisningen må det sikres, at eleven hele tiden kan se en ret tæt sammenhæng med det konkrete erhvervsmaal, og at der kan ske en faglig fordybelse.

I betragtning af det store og voksende samkvem med udlandet må der lægges vægt på, at der generelt indgår *undervisning i fremmedsprog* og i et vist omfang også *fremmedsamfundsorientering* i erhvervsuddannelserne.

Det stigende behov for at sikre samfundet et sundt *arbejds miljø og miljø i øvrigt* nødvendiggør, at erhvervsuddannelserne lægger vægt på, at både umiddelbare miljøaspekter og bagvedliggende teknologiske, driftsmæssige og samfundsmæssige aspekter indgår i undervisningen, integreret i den øvrige undervisning.

Der må lægges stor vægt på, at *usaglige barrierer i uddannelserne lokaliseres og fjernes*, herunder at de